Vdekje fashizmit — Liri Popullit

RILINDJA

ORGAN I FRONTIT POPULLUER TE KOSOVES E METOHIS

Poštarina plaćena u gotovu
Taksa postale e paguame

ИЗЛАЗИ ДВА ПУТА НЕДЕЉНО: ЧЕТВРТКОМ И НЕДЕЉОМ

DEL DY HERE NE JAVE: T'EJTEN DHE TE DIELLEN

Redaksija: Prishtine
Rruga Emin Duraku Nr. 1

PAJTIMET
per 1 vit 192 din
— 6 muej 96 —
— 3 muej 48 —

Dorshkrimet nuk kthehen

Odgovorni urednik *XHELADIN*
Drejtori pergjegjes *HANA*

Vjeti IV Nr. 131 | PRISHTINE, e dielle 1 Gusht 1948 | Çmimi 2 dinarë

PKJ NE LUFTE PER JUGOSLLAVIN E RE, PER PUSHTETIN POPULLUER DHE PER SOCJALIZEM

Raport i KQ të PKJ -- Referent shoku Eduard Kardelj

Ditea e 6 te punes se Kongresit te Peste te PKJ, shoku Eduard Kardel dha referatin: PKJ ne lufte per Jogosllavin e re per pushtetin populluer dhe per socjalizem.

Tue dale ne Tribune, shoku Kardelj u pershendet me brohoritje te vazhdueshme dhe entuzjaste: „Tito-Kardelj!"

Ne fillim shoku Kardel u-ndal ne paraqitjen e randesis se Konferences se Peste te vendit te PKJ dhe thekesoi luften historike te Partis s'one ndermjet intervalit te Konferences se Peste dhe te ketij Kongresi Mandej shoku Kardel filloi me analizue poziten nderkombtare ne bote ndermjet dy luftnave dhe sod.

Tue ia hy analizes se situates nderkombtare sod dhe tue i paraqite qellimet dhe metodat e imperjalistave amerikane, shoku Kardelj, ndermjet te tjerash, tha:

«Nga kuptimi i ketille i «bashkpunimit» nderkombtar del kuptimi «origjinal» i mprojtjes s'interesave SH.B.A ne te gjitha vendet e botes; me u perzie ne punet e mbrendshme te te gjitha vendeve, me i sigurue bazat stratiegjike ne te gjitha kontinentet dhe ne te gjitha oqeanet, ndjekja dhe terori i terbuem kundra te gjitha levizjeve progresive dhe populore per lirin dhe pamvaresin. Shprehja ma tipike e te gjitha ketyne tendencave ne fushen e ekonomis asht i ashtuquejtuni «plani amerikan per ndihme Europes», ase — si i thone zakonisht «Plani Marshali». Plani i ashtuquejtunes «ndihme Europes» d.m.th. ne te verteten angazhim drejte per se drejti i financave shtetnore amerikane me qellim krijimi superprofitesh sa ma te medhaja monopoliste dhe ligshtimin sa ma te madh te konkurentave kapitalista te monopolit amerikane. Monopolistat amerikane kane mbrrijte qe shteti t'u veje ne disponicjon mjetet financjare qe i ka mbledhe prej detyruesave te vegjel te tatimit-qe n'Europe te pregatitej tereni per ekspanzimin e monopolit amerikan, per nenshtrimin ekonomik dhe politik t'Europes kapitaliste. Mandej kapitalistat amerikane me ket pune nuk jane largue aspak prej krizes ekonomike, qe duen me iu largue: mjetet "per ndihmen e Europes", shkurte nuk vijne nga profiti i miljarderve, por prej xhepit te njerzve te keputun e te thjeshte t'Amerikes, fuqija blese e te cilve gjithnji pakohet.

Realizimi i ketij plani te „ndihmes", per pjesemarrsat e tij do me thane mbyllje e nji vargu sipermarrjesh, shtimi i papunsis, mizerjes dhe skamjes se shtresave te gjana puntore, krize agrare dhe humbje e katundaris. Ky plan i «ndihmes» s'Europes, mandej perfaqeson nji nga mjetet per transformimin e Europes prendimore ne nji placdarm t'imperjalizmit amerikan kundra vendeve te demokracis popullore dhe Bashkimit Sovjetik. Keto plane jane arme lufte e jo mjete paqeje.

Mandej shoku Kardel kaloi ne paraqitjen e situates dhe rolit te Jugosllavis se re ne blokun antiimperjalist dhe, ndermjet tjerash, tha:

«Principet, ne te cilat mbeshtetet dhe duhet te mbeshtetet sod politika e jashtme e shtetit t'one jane, para se gjithash keto:

1) aktiviteti i gjithaneshem ne lufte per paqe dhe per bashkpunimin lirtusshes ndermjet shteteve ne baze te barazis pergjithesisht e ne kuadrin e organizates se kombeve te bashkuem veçanerisht;

2) bashkpunimi ekonomik me te gjitha vendet qe deshrojne me pase me Vendin t'one nji bashkpunim te ketille me baze te barazis dhe respektimit t'obligimeve reciproke;

3) perkrahja politike e fuqive qe luftojne per paqe, demokraci per lirin kombtare dhe pamvaresin, per socjalizem:

4) bashkpunim i ngushte dhe perkrahje e gjithaneshme e politikes paqesore, demokratike antiimperjaliste te Bashkimit Sovjetik dhe te vendeve te demokracis popullore;

5) zhvillimi i bashkupunimit te gjithaneshem. me Bashkimin Sovjetik dhe vendet e demokracis popullore ne lamen e ekonomis dhe kultures me qellim perteritimi dhe koordinimi te perbashket ekonomik te vendeve te botes socjaliste dhe t'afrimit te tyne kultural (duertrokitje).

Vendi i yne, nen udheheqjen e Partis Komuniste, jo vetem qe iu asht permbajte besnikisht ketyne principeve te kesaj politike, por, ne zbatimin e tyne, ka qene nji nga fuqit ma aktive. Te gjithe ju i njifni keto fakte, e jo vetem ju, por edhe te gjithe njerzit perparimtare ne bote. Rreth asnji çashtjeje te luftes kundra fuqive te reakcjonit, ku kemi mujte me dhane ndihmen t'one, na nuk e kemi harrue detyren t'one internacjonaliste ndaj BRSS dhe kundrejt te gjitha fuqive tjera progresive, demokratike (duertrokitje frenetike). Dhe sod, kur kundra Partis s'one dhe Vendit t'one po ngrihet nji fushate apsurde, jo principjele, e kurdisun dhe pa kuptim, prap se prap kurrkush nuk e thote dhe as qe mund t'a thone nji shembull bile vetem te vertete, ku Vendi i yne nuk t'i kete krye detyrat e veta internacjonaliste (duertrokitje dhe broboritje frenetike).

Por prap po na thone se kemi kalue ne pozita anti-sovjetike. Ku mbeshteten ata kur thone keshtu? Ata bazohen ne disa thanje gjoja anti-sovjetike t'udheheqesave t'one. Njihere kjo nuk asht e vertete qe deklaratat e tilla te jene thane fare. Ne Partin t'one padyshim, ka shoke, te cilve iu kane marre mendjen rezultatet t'ona, prandej edhe bajne gabime, por as ketyne shokve, e kuadrave t'ona udheheqese jo se jo, nuk mundet njeriu me iu thane se kane çfardo qendrimi qofte dhe ne çfardo kuptimi anti-sovjetik. Asht pa kuptim me marre sikur jane tue ba disa kritikuesa t'one, si qendrimin anti-sovjetik dhe nacjonalist çdo shprehje lavdije te fitimevet te Partis s'one dhe popujve t'one, bile edhe disa egzagjerime naive ne ket vije, qe jane çfaqe edhe ke disa shoke t'one, dhe qe nuk gjinden vetem ke na, ndoshta edhe ma teper por te disa kompartina te tjera. Disa egzagjerime nuk mund kuptohen kur dihet se nepermjet çfare kushtesh te veshtira, dhe vashpra ka kalue ne lufte dhe mbas lufte Partija e jone dhe Vendi i yne. Mandej, persa i perket hutimit nga fitimet, — ju, shoke, e dini gjithashtu se udheheqesija e Partis s'one, qysh ne ditet e para te vjetit 1945 u ka ba kritike te forte çfaqjeve te ashtuquejtunit «selanikizem» ne Partin t'one, qe ne fillim ka pase bukur shum, te cilat jane pakesue bukur mire, por natyrisht, kane mbete aty ketu ende dhe kundra tyne duhet te bajme nji lufte te vendosun.

Por, gjaja qe asht ma me randesi asht fakti se e tane praktika e jone shumvjeçare dhe luftnat e Partis s'one para lufte, e sidomos prej 22 qershonit te vjetit 1941 e deri sod flasin kryesisht kjartas se Partija e jone, nen udheheqjen e shokut Tito nuk ka ndjeke kurre nji politike qe do te kishte çfardo lidhjeje qofte me permbajtjen e deklaratave gjoja anti-sovjetike, per te cilat na akuzojne (duertrokitje). A thue mundet me u marre me mend qe ne kushtet t'ona, udheheqesija e Partis, mbrenda kater mureve leshon jo vetem deklarata anti-sovjetike, por edhe kundra-revolucjonare, e n'ane tjeter njikohesisht, ne praktike, jo vetem e zbaton, por edhe e cakton politiken e bashkpunimit dhe perkrahjes ma aktive te politikes dhe luftes se Bashkimit Sovjetik, si fuqi udheheqese e Frontit demokratik dhe socjalist, ase qe mbrapa shpine te turmave lidhe marreveshtje te mshefta me imperjalistat dhe reakcjonin e n'ane tjeter botnisht jepe kushtrimin per luften e papajtueshme kundra fuqive reakcjonare te kapitalizmit te rezuem, ne lufte per ndertimin e socjalizmit? Jo, shoke, asht e pamundun dhe seicili prej jush e din se nji gja e tille asht e pamundun (duertrokitje dhe brohoritje frenetike). Seicili prej jush e din se nji rruge te tille nuk do te kishte muejte me e ndjeke Partija e jone kurre, as kuadrat udheheqese, me shokun Tito ne krye, te cilat, nen kushtet e veshtira ilegale te Jugosllavis se vjeter, — tue pastrue prej frakcjonizmit dhe tue perfareue bashkimin e saje te mbrendeshem dhe pastertin ideologjike — bash ket Parti e kane aftesue per rolin udheheqes per kryengritjen Nacjonal-çlirimtare dhe per revolucjonin populluer, te cilet ne ket revolucjon, tue qene ne krye te Partis e kane udheheqe klasen puntore dhe popullin punues drejte fitores, tue rrexue pushtetin kapitalist dhe tue vendose pushtetin e popullit punonjes, me klasen puntore ne krye, te cilet, mandej, tue qendrue ne krye te Partis kane udheheqe dhe po udheheqin luften per zhdukjen e qendreses se çfrytzuesave dhe per ndertimin e socjalizmit (duertrokitje). Athue asht e mundun me marre me mend se nji Parti e ketille dhe nji udheheqesi e kesisojit mund te transformohen ne nji gja krejt te kundert, me fjale tjera te kthehet e te bahet Parti kulake, kapitaliste, agjentura imperjalizmi, pertrisa te kapitalistave ne Vendin t'one, anmiq te Bashkimit Sovjetik, anmiqe te levizjes nderkombtare puntore dhe te te gjitha fuqive antiimperjaliste?

Partija e jone ka ba gabime, ban, dhe simbas mendimit t'one edhe ne t'ardhmen nuk do te mundemi me ia mbrri qe te mos bajme gabime. Por, ai qe flet mai gabimet — nuk mundet mos me e pyet vetvehten se çka jane keto ne krahasim me rezultatet e mbrrijtuna dhe se çka tregojne keto rezultate ne rrugen e ndertimit te socjalizmit. Ai qe do t'a shtroije keshtu çashtjen, do te mundet me pa se ato gabime kane qene ne rrugen e zbatimit, te nji vije ne themel te drejte te Partis (duertrokitje). Na mbi gabimet e ketilla dhe mbi çashtjet e tjera te ndertimit t'one dhe te politikes s'one ne te gjitha fushat e punes s'one jemi gati gjithemone me diskutue ne baza principjele. Por na nuk mund te pajtohemi me faktin qe mbas te gjitha atyne fitoreve qe i ka mbrri Partija e jone, gja qe e dishmojne turmat t'ona punonjese me besim shum te madh qe ndjejne kundrejt kesaj Partije, shkurte, te na akuzojne-jo tue u-mbeshtete ne vepra, por ne mbeshtetje gjoja te disa deklaratave ose ne mbeshtetje te disa citateve te shkeputuna andej kendej, — se po ndjekim politiken antisovjetike dhe politiken e tradites se frontit antiimperjalist ne politiken e jashtme dhe ne politiken e mbrendeshme po ndjekin njifare politike pertrimjeje te kapitalizmit dhe mandej prej nesh kerkohet qe shkurte t'i pohojme te gjitha keto si "gabime" t'ona. Mbassi Partija e jone dhe udheheqesija e saje nuk e ka ndjeke kurre nji politike te ketille, as qe mundet me ndjeke, dhe mbassi udheheqesija e Partis s'one nji "gabim" te ketille, — edhe sikur me te vertete t'egzistonte, — nuk e merr per gabim, por si gabim kundra-revolucjonar, prandaj as Partija e jone as KQ i saje nuk kane mujte me pohue akuzat e mveshuna si te verteta. (Aprovim frenetik.) (Te gjithe delegatet çohen ne kambe, duertrokisin dhe brohorisin per disa minuta: „Tito-Kardelj!")

(vazhdon ne faqen e dyte)

PKJ ne lufte per Jugosllavin e re, pushtetin populluer dhe per socjalizem

Ne partin t'one jane edhe disa shoke te ndershem qe ne lidhje me rezoluten e Byros Informative kane qene luhate. Por un nuk dije per asnjanin prej tyne njerzve te ndershem, i cili kishte muejte me thane se thanjet e rezolutes jane te verteta. Perkundra ata thone se thanjet, fundi fundit nuk jane te verteta, por do te kishte qene ndosha ma mire sikur KQ, shkurte, te gjitha keto akuza t'i kishte pohue dhe njofte, keshtu qe do t'a ruente qetsin ne shtepin e vet (Qeshje). Udheheqesija e partis s'one nuk ka mueite me e ndjeke ket rruge. Partija e jone asht shkollue ne shkollen shumvjeçare dhe te forte te punes revolucjonare dhe kryengritjes nacjonal-çlirimtare, ajo asht shkollue me pervojen e bolshevikve, ajo ka mesue prej shokut Staljin qe, çdo-here te marre poziten principjele, prandej udheheqesija e jone nuk ka muejte me i pohue "gabimet" qe, si te tilla nuk egzistojne ne vijen politike te Partis s'one (aprovim frenetik).

Por, prap, edhe mbassi e kem thane sinqerisht qendrimin dhe proponimin t'one dhe kemi shprehe deshiren qe te likuidohet sa ma pare kundershtimi, prap se prap na kane shpalle si nacjonalista. S'ka dyshim se edhe ne Partin t'one ka mbeturina nacjonalizmi dhe çdonjeni qe e ka lexue literatyren t'one te Partis e din se Partija e jone si para lufte, ashtu dhe gjate luftes ka luftue gjithmone kundra çfaqjeve te ketilla. Por, qe politika e Partis s'one, si e tille, te jete nacjonaliste, kurkush deri sod nuk na ka ka veshe ase si mundet me na veshe po deshti me marre parasyshe faktet reale. (Duertrokitje dhe aprovime.) Perkundrazi asht pa se te disa kompartina ka shum mbeturina nacjonalizmi, per shka na deshom ma se miri nacjonalizmi i cili si vullkan ka shperthye ne drite, lidhje me piskamen qe ne keto jave po bahet kundra Partis s'one (aprovime). Un tash do t'a veje vehten ne rrezik qe te me citojne si argument ambicjeje te tepert kryenaltesije t'udheheqesis s'one, por prap do te them se pikerisht Partija e jone prej çlirimit e kendej — me politiken e drejte dhe qendresen e vet principjele kundra te gjitha çfaqjeve nacjonaliste — ka dhane kontribut tel madh ne lufte kundra tendencave nacjonaliste ne disa kompartina te vendeve tjera edhe pikerisht n'ato, shtypi i te cilave sod po na sulmon me sa ka fuqi si nacjonaliste. Asht gja e dukshme se ai shtyp e bane ket oune per me arsyetue nacjonalizmin ne shtepin e vet (duertrokitje).

Pra keshtu qendron çashtja rreth asaj qe thot se na ndjekim politike antisovjetike dhe se jemi nacjonalista.

Por, akcjoni qe asht zhvillue nga ana e Byros Informative nuk mundet kursesi me ndryshue politiken t'one dhe as qe mundet me nda nga fronti antimperjalist. Marksizem-lenjinizmi na meson qe njerzit veprojne jo simbas njifare filozofije abstrakte, por ne konform me interesat e klasave te caktueme. Por ju te gjithe e dini si dhe mbare populli i yne, se Partija e jone nuk asht kurrfare Partije kulakesh, as Parti mikroborgjeze, vetem politika e ketille do ju shmangte rruges se zhvillimit te Jugosllavis se re ne kushtet e sotshme dhe do ta çonte ne rrugen e pertrimjes se kapitalizmit dhe ne rrugen e degjenerimit te Republikes s'one popullore. Partija e jone asht pararoja e klaset puntore dhe i tane kuadri i saje udheheqes ka kalue neper luften shumvjeçare revolucjonare te klases puntore. Asht pikrisht ai kuader i cili me shokun Tito ne krye ka mbrrijte me e pastrue Partin t'one si prej oportunizmit dhe frakcjonizmit mikroborgjez dhe prej elementave te huej nepermjet te cilve ne te kaluem kane pase hye ndikimet e hueja. Partija e ketille nuk mund te jete Parti e kerkujt tjeter, por vetem Parti e klases puntore, Parti e cila shprehe rolin revolucjonar shoqnuer te klases puntore. Partija e ketille mund te baje gabime, por nuk mund t'a shmangi rrugen e socjalizmit, nuk mund te shmanget nga rruga e bashkimit me levizjen nderkombtare puntore, nuk mundet me dale nga blloku i socjalizmit, nga blloku i fuqive antiimperjaliste (duertrokitje frenetike).

Rezultate konkrete te ndertimit t'one socjalist nuk jane citate te shkeputuna qe mund te spjegohen simbas deshires, por asht veprim i gjalle kundra te cilit mund te bahen shpifje, por, e cila me kete pune nuk mund te ndryshohet, as qe me mohime mund te likuidohen (duertrokitje, aprovime, brohoritje entuzjaste: „Tito—Kardelj!").

Me te vertete, akcjoni qe asht ndermarre nga ana e Byros Informative do te na krijoje shum veshtersina, te cilat asnjeni prej nesh nuk i ka prite, por prap ky akcjon nuk mundet me ndryshue faktin themeluer se Vendi i yne socjalist bane pjese ne blokun socjalist, me Bashkimin Sovjetik ne krye (duertrokitje frenetike).

N'ane tjeter na jemi preke thellesisht se si BRSS dhe vendet e demokracis popullore ashtu dhe mbare levizja nderkombtare puntore dhe antiimperjaliste nuk mundet mos me i dhane perkrahjen te vetmit vend te ndertimit socjalist rrezikuem prej sulmeve t' anmikut te socjalizmit. Me veprue ndryshe, do te thohte me e dorzue nji vend te ketille shtypjes imperjaliste (aprovim frenetik). Sigurisht nji gjast i ketille nuk do te kishte kurrfare lidhjeje me internacjonalizmin.

Qe nga te gjitha keto arsye Partija e jone dhe udheheqsija e saje do te bajne, pa dyshim shka asht e mundun qe kundershtimet ndermjet nesh dhe KQ te PK (b) te BRSS, si fuqi themelore te socjalizmit, te likuidohen. Mjeti ma i randesishmi ne kete rruge asht qe Partija e jone dhe mbare vendi i yne, shum ma te vendosun, edhe me nji vrull shum ma te madh se deri sod te punojne ne ndertimin socjalist te Vendit dhe t'i zhvillojne deri ne maksimum fuqit e veta te prodhimit per dobin e vet dhe per dobin e mbare botes socjaliste dhe te bahen edhe ma aktive ne lufte kundra fuqive te reakcjonit dhe t'imperijalizmit, si ne vendin t'one ashtu edhe ne fushen nderkombetare.

Une prap po e vej vehten ne rrezik qe te me akuzojne per farisizem dhe per hipokrizi. Por, ne qofte se ky qendrim i yne asht farisizem dhe hipokrizi, atehere farisizem dhe hipokrizi ka qene e tane lufta e jone e Partis me udheheqesin e sotshme ne krye para luftes se dyte botnore per lidhjen e populit t'one me Bashkimin Sovjetik, atehere farisizem dhe hipokrizi ka qene edhe kushtrimi i KQ te Partis s'one me 22 qershuer 1941, dhane klases puntore dhe te gjithe popujve t'one per kryengritjen kundra okupatoreve fashista, jo vetem per çlirimin e tyne, por edhe qe ata, simbas fuqive te veta t'u ndihmojshin popujve te BRSS, te cilet e kane bajte mbi shpatullat e veta barren kryesore te luftes, atehere farisizem dhe hipokrizi asht e tane lufta e sotshme e vendit t'one nen udheheqjen e Partis s'one krah per krah me Bashkimin Sovjetik edhe me vendet e tjera te demokracis popullore. E ju, shoke, te gjithe e dini se kjo nuk ka qene farisizem as hipokrizi, te gjithe e dini se se llojime ka ba Partija e jone dhe populi t'one, tue luftue krah per krah me Armaten e Kuqe, kundra anmikut te perbashket. (Te gjithe delegatet çohen ne kambe, duertrokitin dhe brohorisin: „Heroi Tito!"). Shpalljet, traktet dhe deklaratat e tjera mund te merren per hipokrizi, por realiteti i gjalle, faktet nuk mund te mirren per hipokrizi. (Duertrokitje.)

Ne lidhje me kete dishroi me preke edhe nji çashtje tjeter, d. m. th. thanjen se si ne na asht mbushe mendja se Jugosllavija mundet me u zhvillue si vend socjalist pa perkrahjen e Bashkimit Sovjetik dhe vendeve tjera te demokracis popullore. une ketu nuk do te thellohem ne polemike tue shkrue mbi megalomanin e ndryshme, te pa orientueme, te pa kuptim dhe te marre te planeve t'ona, mbi autarkin nacionaliste mbi koncesjonet me imperijalizimin, mbi ashtu te quajtunen „rrugen e trete", mbi ashtu quejtunat „fuqi e trete, mbi degjenerimin e ekonomis s'one dhe mbi kthimin e saje kah kapitalizmi etj. Te gjitha keto jane marrina dhe shpifje, per çka autoreve te tyne neser do t' u vije turp per ate qe kane shkrue (Duertrokitje). Ketu ka randesi me thekesue nji gja, do me thane se na nuk kemi thane kurre qe nuk kemi nevoje per perkrahjen e Bashkimit Sovjetik dhe te vendeve te demokracis popullore; por perkundrazi na perkrahjen e tille reciproke dhe bashkpunimin ma te ngushte i zame si kusht esencjal te zhvillimit dhe te perforcimit te Frontit socialist (Duetrokitje)

Tue mos gjete argumente politike gjoja per nacjonalizmin t'one, disa kritikuesa t'one perpiqen me na mbushe mendjen, para se gjithash se politika e jone asht nacjonaliste. Asht bile karakteristike se pjesa dermuese e akuzave te sotshme kundra Partis s'one kufizohet pikrisht ne keto çashtje, me gjithse ato nuk i kane zane ne goje as ne letrat e KQ te PK (b) te BRSS, as ne rezoluten e Byros Informative.

Ne kushtet e ndertimit socjalist nacjonalizmi ne politiken tone ekonomike ase çfardo partije tjeter qofte, udheheqese çfaqet, para se gjithash ne dy forma.

Forma e pare do t' ishte ne qofte se politika ekonomike e nji partije udheheqese komuniste do t'ishte drejtue kah pengimi i krijimit t'ekonomis s'unijsueme socjaliste te botes. Nji parti, e cilla do te perpiqeshme ndjeke nji politike te ketille, jo vetem qe nuk do t'ishte e dobishme, per ngritjen ekonomike te vendit te vet, por do t'a sjellte pa tjeter ne nji rruge padalje. Shvillimi ekonomik i njerzimit con patjeter kah lidhja sa ma e ngushte ekonomike e popujve, gja qe vlen sidomos per zhvillimin e ekonomis socjaliste. Qe shka thot mbi kete shoku Stalin:

„Zhvillimi i kapitalizmit ka tregue qysh ne shekullin e kaluem synimin kah internacjonalizimi i menyres se prodhimit dhe shkembimit, kah likuidimi e izolimit nacjonal, kah afrimi ekonomik i popujve dhe kah bashkimi gradual i teritoreve shum te hapta ne nji tanesi te bashkueme. Zhvillimi i metejshem i kapitalizmit, zhvillimi i tregut botnuer, organizimi i rrugeve te madhaja detare dhe rrugeve te hekurit, importimi i kapitalit etj. e kane forcue edhe ma teper ketetendence, tue i lidhe popujt e ndryshem me lidhjen e ndamjes nderkombtare te punes dhe te mvarjes se gjithanshme njanin me tjetrin. Nesa ky proces e ka shprehe zhvillimin kolosal te fuqive te prodhimit, ne sa e ka lehtesue likuidimin e izolimit nacjonal dhe kundershtimet e interesavet te popujvet te ndryshem, ai ka qene dhe mbetet proçes progresiv, pse pergatit parakushtet materjale t' ekonomis s'ardhshme socjaliste te botes". (J. Stalin: „Marksizmi dhe çashtja kombtare-kolonijale". B. „Kultura", faqe 148)

Partija e jone i ka pase parasysh gjithmone keto fakte, nuk ka muejte mos me i pase parasysh, prandaj nuk e ka ndjeke nji politike te ketille ekonomike, e cila do t'a pengonte lidhjen e zhvillimit ekonomik te vendit t'one me zhvillimin e pergjithshem t'ekonomis se botes socjaliste. Perkundrazi, pikrisht na per shembull kemi propozue gjithmone marrveshtje me afate te gjata ekonomike, si me BRSS, ashtu dhe me vendet e demokracis popullore, te cilat se paku ne fillim dhe deri diku do t'i sherbejshin koordinimit te zhvillmit ekonomik te te ketyne vendeve.

Kuptohet se ne kete baze Partija e jone e ka ndjeke edhe politiken e zhvillimit te gjithanshem te fuqive te prodhimit te vendit t'one.

Forma tjeter e nacjonalizmit n'ekonomi do t'ishte ne qofte se njana prej Partive udheheqese Komuniste do t'a ndiqte politiken e tille ekonomike kundrejt vendeve te tjera socjaliste, me fjale tjera me vendet qe jane ne rrugen kah socjalizmi, e cila do t'a pengonte zhvillimin e fuqive te prodhimit ne çilindo vend prej sish ose ne çfardo menyre qofte t'i damtonte ekonomikisht.

Partija e jone nji politike te ketille nuk e ka ndjeke kurr as qe ka mujte me e ndjeke, as qe ka dashte me e ndjeke. Kuptohet pra se ku shprehet nacjonalizmi i yne ne politiken ekonomike.

Ne zgjidhjen e çashtjes kombtare ne vendin t'one, Partija e jone u asht permbajte fjaleve te shokut Stalin:

„Lufta imperjaliste e bashke me te edhe levizja e fuqishme revolucjonare ne kolonina ka qene vetem nji provee re e vendimeve te Partis rreth çashtjes kombtare. Kuptimi i ketyne vendimeve asht keto: (a) ne likuidimin e vendosun te te gjitha formave te shtrengimit, ne lidhje me kombinat; (b) ne njohjen e barazis dhe sovranitetit te popujve ne lidhjen e fatit te tyne; (c) ne njohjen e principit se bashkimi i forte i popujve mund te sigurohet vetem mbi parimet e bashkpunimit dhe liris; (d) ne shpalljen e se vertetes se realizimi i bashkimit te ketille asht i mundun vetem mbas rrezimit te kapitalit nga pushteti." (J. Stalin: „Marksizmi dhe çashtja kombtare-kolonjale"; b: „Kultura", faqe 150).

Tue i zgjidhe mbi keto principe marrdhanjet ndermjet popujvet mbrenda Jugoslavis, Partija e jone ka qene e mendimit gjithmone dhe asht edhe sot se mbi keto principe duhet te zhvillohet bashkpunimi sa ma i ngushte dhe procesi i bashkimit ekonomik te vendeve socjaliste. Ketu duhet te zhvillohen forma te ktilla bashkimi te gjithanshem, te cilat, ne njenen ane do te kujdesen per perspektiven e pergjithshme te zhvillimit t' ekonomis socjaliste dhe t' interesave te perbashketa te mbare botes socjaliste, dhe per format specifike te zhvillimit ne disa vende, n'ane tjeter. Perveç ketyne, simbas mendimit t' one, asht pune e domosdoshme dhe n'interesin e zhvillimit te socjalizmit pergjithsisht, qe te gjitha vendet socjaliste t'i zhvillojne fuqit e veta te prodhimit, sa te jete e mundun me fuqit e veta, tue marre parasysh, natyrisht, perkrahjen, bashkpunimin dhe ndihmen direkte te vendeve tjera socjaliste, sidomas t'atyne ma te zhvillueme.

E tille ka qene politika e jone ekonomike. Per kete arsye jane krejtesisht te pakuptim akuzat mbi nacjonalizmin t'one n'ekonomi ose mbi ate ku thuhet se si na duem me e ndertue socjalizmin pa BRSS dhe pa vendet e tjera te demokracis popullore. Por, per forcimin e marrdhanjeve vllaznore te bashkpunimit ndermjet vendeve socjaliste nuk mund te jete e dobishme fushata e tille joprincipjele dhe shpifse qe asht ngrehe ne lidhje me rezoluten e Byros Informative kundra Partis s'one dhe vendit t'one, por vetem e vetem diskutimi vllaznor dhe me qellim te mire, tue pase besim te plote njana kundrejt tjetres. Dhe se Partija e jone meriton besimin e tille — e provojne, ne mos kurkush tjeter, rezultatet e luftes dhe e politikes se saje te deritashme e para se gjithash rezultatet e luftes nacjonal-çlirimtare ne vendin t'one. Persa i perket kesaj — na do t'kishim muejte me i pyete kritikuesat t'one, sikur e ka pase pyete dikur shoku Stalin Sllunkin:

„Pse Sllucki i ka lane mbas dore keto f a k t e (nenvizimi i E. K.) te cilat kane randesin vendimtare per karakteristiken e bolshevikve? Pse nuk e ka shfrytzue metoden ma te besueshme lenjiniste dhe bolshevike te, kontrollimit te metodes e kontrollimit rreth veprave te tyne, rreth akcjoneve te tyne? Pse ma teper ka deshrue me zgjedhe metoden ma pak te

(Vazhdon ne faqen e treta)

Vazhdim i referatit të shokut Eduard Kardel

bosueshme te gervishtjes se rastesishme neper letra aty kete te mbledhuna?" (nenvizimi i E. K.) (J. Staljin: «probleme te lenjinizmit», bot: „kultura" faqe 384.) (duertrokitje frenetike).

Natyrisht te gjithe anmiqet e demokracis, perparimit, socjalizmit, jane gezue shum per mosmarveshtjet t'ona me KOPK (b) te BRSS dhe me Partit e tjera komuniste ne Byron Informative. Por, na per te gjitha keto nuk jemi pergjegjes. Ne po na i veshin se si reakcjoni i botes na ka lavdue. Atyne qe po na i veshin keto, mundemi sa per informimin me ju thane se ne Vendin t'one, perkundrazi, i tane reakcjoni, me gjithe shpirt e ka pershendete rezoluten e Byros Informative — se bashku me llkuiduesat e vjeter, frakcjonistat, oportunistat dhe anmiqet e provuem te BRSS — dhe bash me te ne dore, sot elementat kapitalista dhe mbeturinat e reakcjonit po perpiqen me luftue kundra pushtetit t'one popullor, natyrisht, jo pse jane ndertuesa ma te mire se na te socjalizmit, por pse shpresojne se keshtu do t'a thejne bashkimin e Partis s'one dhe te Vendit t'one ne lufte per ndertimin socjalist, po ashtu sikur shpreson reakcjoni nderkombtar se me forma te ndryshme te fushates se vet «me hjedhe gaz ne zjarm» dhe me thye bashkimin e fuqive antiimperjaliste (duertrokitje). Por, gezimi i reakcjonit t'one persa i perket rezolutes se Byros Informative ka qene per turmat t'ona vetetim signal mjaft i fuqishem se nuk duhet me u dizorientue, porse duhet me i hape syte edhe ma teper ne rojen e frytove revolucjonare dhe se duhet me i ngushtue edhe ma teper rradhet rreth Partis. Shpresat reakcjonare te klikave te jashtme imperjaliste, natyrisht jane po ashtu te kota, sa jane te kota shpresat e reakcjonit t'one te mbrendeshem se do t'a thejne bashkimin e klases s'one puntore dhe te turmave t'ona punuese ne lufte per socjalizmin dhe se do te kthehet e kalumja e vjeter kapitaliste».

Lufta e PKJ per Jugosllavin e re

Ne pjesen e dyte t'eksposzes se tij, shoku Kardel foli mbi luften e PKJ per Jugosllavin e re. Para se gjithash foli mbi gjendjen ne Jugosllavin e vjeter si nji nga pjezat ma te dobeta ne zinxhirin imperialist. Mandej foli mbi luftan e PKJ kunder trathtis nacionale dhe bashkpunimit me okupatorin, per izolimin e borgjezis trathtare nga turmat popullore.

Mbi luften per shkatrrimin e rezistences s'eksploatoreve dhe reaksionit mbas çlirimit, shoku Kardel tha:

«Mbas çlirimit te mbare vendit t'one, arma themelore e Partis s'one ne shtypjen e rezistences s'eksploatoreve dhe reakcionit qe lufta aktive per ruajtjen e zgjanimin e frytevet revolucionare te luftes nacional-clirimtare, pik se pari per forcimin e mateishem te mbrendshem te pushtetit populluer ne dreitimin e zhvillimit te tij te matejshem si pushtet i popullit punues, per forcimin dhe dhanjen e formes definitive juridike neper luften e barabarsis se mberrijtun te popujve te Jugosllavis, per denimin e dreite, te rrepte te te gjithe bashkpuntoreve politike e ekonomike me okupatorin. Partija Komuniste e Jugosllavis luftoi vendosmenisht per denimin e pjeses se perbetume borgjeze si inspiratore, organizatore dhe udheheqse e trathtis nacionale ne vjetet e luftes, per krijimin - ne baze te eksproprijimit te borgjezis trathtare - te bazes materiale te zhvillimit socialist, te sektorit te fuqishem shoqnuer socialist t'ekonomis popullore. Ne kete baze PKJ ua hapi turmave punuese perspektivat dhe mundesit e zhvillimit socialist te vendit t'one.

"Opozita demokratike" jashte Frontit Populluer-kundra Frontit Populluer.- Nga ana tjeter, kooptimi i disa perfaqsuesve te partive borgjeze n'AVNOJ dhe formimi i qeveris se perbashket te JDF, ne te cilen u-futen edhe perfaqsues besnike te rendit te vjeter ne Jugosllavi si Shubashiqi, Groli, Shuteji, shkaktoi aktivizimin e fuqishem politik - para se gjithash jasht Frontit Populluer - t'elementave reaksionare kapitalista ne qytet e katund, ne platformen kontrarevolucjonare te likuidimit te frytevet te luftes nacional-clirimtare. Ai akcion maskohej nen emnin e ashtquejtun «opozite demokratike» jasht Frontit populluer.

Me gjithse Shubashiqi, Groli e Shutej ishin ne qeveri, faktikisht prap se prap jasht Frontit Populluer nen udheheqjen e tyne, u-tentue qe te krijohet blloku politik i opozites. Ato bataff va u-bane qendra e grumbullimit te te gjitha fuqive kontrarevolucionare te vendit - kolaboracjonistave, njerzve te gjashtikallnorit e anetare te tjera te rendit te vjeter ne Jugosllavi. Ato tentativa pasqyroishin rezistencen e klaseve eksploatuese kundra pushtetit populluer dhe tentativen e tyne qe me ndihmen e imperjalistave te jashtem t'a vendosin pushtetin e vjeter te pakufizuem te kapitalistave.

Shubashiqi, Groli dhe perfaqsuesit e tjere politike te borgjezis kerkuen qe t'u bihej vije frytevet te luftes nacinal-Çlirimtare, u sollen ndaj tyne si ndaj prodhimeve «te kohes jo-normale», e cila duhet te zdukej sa ma pare, per me u-mberrijte gjendja «normale» - d.m.th. ne gjendjen e vjeter, ndoshta pak te modifikueme, por prap se prap - te vjeter. Shovinizmi borgjez dhe tendencat hegemoniste te reaksionit ne Serbi, Çfaqeshin here ne luften e hapet, here n'ate te meshefien te Groli dhe „opozites" tjeter kundra rendit federatirv shtetnuer, tue mprojte „teorin" mbi popullin me tre emna dhe tue ua mohue te drejtat nacjonale te maqedonve e Malazezve, ndersa reaksjoni ne Kroaci, Slloveni e Maqedoni perpiqej me i germise themelet e pushtetit populluer me separatizmin shovinist.

Pra, ishte e kjarte se aty nuk ishte fjala mbi „opoziten demokratike» por mbi tentativat kontrarevolucjonare te reaksjonit.

Ato tentativa i ndihmonte mjaft kisha, kleri i nalte, e para se gjitsash kisha katolike dhe shumica e klerit katolik, i cili me ate gja e zgjaste rolin e vet trathtar nga koha e luftes. Mbas luftes, kisha muer sidomos mbi vehte rolin e luftait te pare kundra reformes agr dhe transformimeve te tjetrara demokratike ne katund.

Paralelisht me aktivizmin e s'ashtuquejtunes „opozite legale" shkonte akcioni i fuqive te hapta kontrarevolucionare, e trathtare te cilat mbas thyemjes se Gjermanis hitlariane kaluen n'ilegalitet. Q'ate kane vjetit 1945 organizojne tentativa te mbledhjes se fuqive te shpartalluena çetnike te Drazha Mihailoviqit, te riorganizimit t'arratisunve ustashe dhe te shendrrimit te tyne ne „krishare" nen mprojtjen e u'udheqjen e klerit reaksionar katolik dhe tentativa te rimekambjes se bandave belogardiste sllovene. Te gjitha keto tentativa jane ba me inisjativen e bashkpunimin e vazhdueshem me sherbimet e ndryshme informative imperialiste.

Me punen e tyne te hapet ne restaurimin e rendit te vjeter ne Jugosllavi te gjitha ato grupe te hapta e te meshefta u-demaskuen si arme e intervenimit te jashtem imperialist dhe u-izoluen gjithnji ma teper nga turmat.

Ne kundershtim me kete, karakteri i pushtetit ne Jugosllavin e re e vulosi tane menyren e zhvillimit te ma tjeshem te frytove revolucionare te luftes nacional-clirimtare. Cashtja nacionale ne Jugosllavi u-zgjidh ne baze t'internacionalizmit socialist e jo ne baze te nacionalizmit borgjez: ajo asht zgjidhe ne baze te doktrines se Leninit — Stalinit. Hjekja e mbeturinave feudale ne bujqsin e Jugosllavis reforma agrare, dhaneja dhaneja e tokeve te pronarve te mdhaj-katundarve-jane krye ne fremen e forcimit t'aleances se klases puntore me katundarin punuese, bashke me marrjen e nji serije masash restruktive, te mbeshtetuna ne kufizimin, cdukjen e elementave kapitalista ne katund.

Mbare procesit i rindertimit t'ekonomis popullore te shkatrrueme ne lufte ne Jugosllavi asht ba ne shej lufte per forcimin e sektorit socialist n'ekonomin popullore, ne shej te qerimit te pameshirshem te hesapeve me saboteret e rindertimit, me spekullantat, me pasanikat e luftes e tjere, elementa te cilet kane dashte me u-pasunue ne dam te popullit. Keta elementa kundra-popullore jane shporrsue, burgose dhe gjykue. Ligjet e prueme ne mbledhjen e trete t'AVNOJ-it, si kuvend i perkoheshem popullor, i dhane grushte te fuqishme mbajtesit kryesuer te reaksionit ne Jugosllavi, kapitalit te madh, dhe e likuiduen plotesisht pronen e madh. Ne votimet per Kuvendin Kushtetues, me 11 nanduer 1945, populli e shprehu besimin e tij te plote ne linjen politike, inspiruesi i se ciles qe Partija Komuniste e Jugosllavis. Reakcioni kapitalist dhe perfaqsuesat e tij politike te tipit Shubashiq, Grol etj., pesuen disfate, kurse Fronti Populluer i forcoi fuqishem pozitat e veta ne turmat.

„Opozita d e m o k r a t i k e" mbrenda ne Frontin Populluer-kundra rrolit udheqes te Partis Komuniste.-Mbas mos sukseseve dhe disfates ne luften e hapet kundra Frontit Populluer dhe frytevet te luftes Nacional-Çlirimtar, klikat e mbrendshme reakcionare dhe reaksioni i jashtem interventionist i perqendruem akcjonet e veta ne Frontin Populluer. Asht e kjarte, se zhvillimi i mbrendshem i vendit t'one ne dreitim te forcimit te masave socialiste te pushtetit populluer ka shkaktue nji far fermentimi ne Frontin Populluer aktivizmin e elementave te cilet i kane qene te lidhun me sistemin socialist, aktivizmin e politikajve te ndryshem ne sherbim te huej. Mbajtsat e rezistences kundra linjes se Partis dhe qeveris ne Frontin Populluer kane qene ideologet kulake te gjithvare bojnash te tipit te Dragolub Jovanoviqit, njerez te cilet ne vitet e luftes kane heshte per me muite qe mbas lufte te struken ne Frontin Populluer.

Tue u-mbeshtete ne perkrahjen e jashteme, Dragolub Jovanoviq perpiqet qe ne kuadrin e Frontit populluer— por n'aleance me reaksjonin jashte Frontit—t'a formoje „blokun e opozites" - t'ashtuquejtunin „blloku katundar". I udheheqjun nga teoria kulake e kundershtimit parimor t'interesave te klases puntore dhe katundaris si tansi, si asht perpieke me e shkatrue Frontin Populluer dhe me e perça klasen puntore e katundarin punuese.

Dragolub Jovanoviqi, me tentativat e veta per me e perça Frontin Populluer nga mbrenda u-ba objekt kujdesi te veçante jo vetem i reakcionit te mbrendshem, por edhe i atij nderkombetar. Me te u-bashkuen edhe kasnecet e tjere te reakcionit ne Frontin Populluer (Snoj) dhe jasht tij (Jankoviq, Nagode).

Platforma e Dragolub Jovanoviqit dhe e „opozites" se tij, ne pamje, ishte ndryshe nga ajo qe e paraqiste «opozita» jasht frontit. Me fjale ai ka qene me trytet e luftes Nacional—Clirimtare, por kundra „Metodave komuniste" ne zbatimin e tyne, kundra t'ashtuquitunes „Diktature" e Partis Komuniste dhe kundra t'ashtuquitunit „Diktim i Moskes" ne Jugosllavi. Dragolub Jovanoviqi nuk e gjykoi si t'arsyeshme qe te çohet haptazi kundra realizimit te masave demokratike dhe socialiste te qeveris. Mospajtimin mbi problemat rrajesore te politikes shtetnore si asht perpieke me i treque si mos-pajtime mbi problemat e procedures formale.

Por, Dragolub Jovanoviqi nuk muiti me u-maskue per nji kohe te gjate para turmave me keso fare pallavrash mbi «metodat» dhe mbi „proceduren". Ate e nxuerren ne shesh masat konkrete te pushtetit populluer, qe dreitoheshin ne shkatrrimin e pozitave te kapitalizmit n'ekonomin t'one dhe ne ngushtimin e rrethit t'elementave kapitaliste. Sidomos, me rastin e shqyrtimit ne Kuvendin Populluer te projekt—ligjit mbi nacionalizimin e sipermarrjeve ekonomike, ne dhetuer te vjetit 1946, Dragolub Jovanoviqi u-demaskue plotsisht dhe definitivisht jo vetem si ideolog i zotnive te pasun katundare, por edhe si kasnec i mbare r e a k c i o n i t te mbrendshem e si agent i imperijalizmit te jashtem.

Ne kete baze, edhe keso plane te reakcionit filluen me pesue disfat mbas disfate. Ky fakt shifet sidomos n'evolucjonin e t'ashtuquejtunave parti katundare ne Frontin Populluer, ne partin agrare serbe, ne partin agrare popullore dhe ne partin agrare kroate. Gjithkunde krahu i majte forcohet deri n'ate shkall, sa e merr plotsisht partin ne duer te veta, qe don te thote se turmat e gjana te katundaris punuese shprehen per politiken e aleances sa ma te ngushte me klasen puntore, per Frontin Populluer me Partin Komuniste te J u g o s l l a v i s ne k r y e. Zbatuesat e politikes reakcionare, shkatrruese e perçase ne Frontin Populluer edhe ne partit e permenduna u-izoluen dhe u-nxuerren jasht.

Njikohesisht, pushteti i vne populluer korri sukese vendimtare ne pikpamje te likuidimit te bandave t'arratisuna çetnike, ustashe e tjera. Nga te gjithe keto, praktikisht, kane mbete vetem mbeturinat kriminale.

Natyrisht, te gjitha keto fakte e forcuen jashtzakonisht pushtetin populluer dhe i dhane kètij perkrahjen edhe ma te fuqishme te turmave popullore, e njikohesisht i treguen shpresat shterpe t'imperjalistave te jashtem dhe t'agjenturave te tyne te mbrendshem ne shkaktimin e luftes civile ne vend, e cila do-t'i jepte mundesi nderhymjes se jashtme dhe ndryshimit me force te rrjedhjes se çeshtjeve ne Jugosllavi.

Ashpersimi i matejshem i luftes se klaseve

Vjeti 1947 shenon kthesen me randesi ne zhvillimin e matejshem te Jugosllavis, ne rrugen e saje dreite socializmit. Ne prill te vjetit 1947 Kuvendi Populluer e pruni planin e pare pesevjeçar te zhvillimit t'ekonomis popullore te RFPJ, te cilin turmat popullore e pranojne si programin e tyne veprues ma direkt dhe i perveshen realizimit te tij po me ate enthusjazem, me te cilin iu perveshen luftes per clirimin e vendit nga okupatoret e jashtem fashista.

Sukseset e mdhaja te pushtetit populluer ne rindertimin e vendit, shkatrrimi politik, nga themeli i grupeve reakcionare ne vendin t'one dhe shperdamja e bandave t'aratisuna dhe i bazave tjera t'intervenimit te jashtem imperijalist ne Jugosllavi, — te g j i t h a keto e shtrenguen reakcionin ne vend e jasht tij qe te kerkoje forma te reja te luftes kundra Jugosllavis se re.

Me minue realizimin e Planit pesevjeçar dhe ndertimin e socjalizmit ne vendin t'one me mjetet e sabotazhit, diversjoneve, spiunazhit dhe me lloje tjera te luftes se meshefte kundra popullit, — kjo ishte taktika e re, e perpunueme ne byrot e sherbimeve te jashtme t'informatave.

Nji seri njerzish, te cilet ne vjetet 1944 — 1945 u-hodhen ne Jugosllavi si „Miqe te levizjes Nacional Çlirimtare" i hodhen maskat e veta dhe u-zbuluen si spijuj ma te thjeshtë t'imperijalizmit te jashtem. Ata lidhen me mbeturinat e grupeve te shperdame reakcionare dhe krijojne se bashku me to qendra spiunazhi dhe i furnizojne anmiqet perjashta me «informata» mbi Jugosllavin, fabrikojne shpifje, perpiqen me organizueme ndihmen e udhe-

(Vazhdon ne faqen e katert)

Vazhdim i referatit te shokut Eduard Kardel

heqice direkte te qendrava informuese imperjaliste te jashtme — diverzione e sabotime, i rekrutojne teroristat dhe perpiqen me organizue grupe t'arakuna. Detyra kryesore e agjenturave te jashtme imperijaliste ne vendin t'one mbas lufte ka qene dhe mbeti: Me iu dhane perkrahjen morale, materjale dhe organizative mbeturinave t'ish klasave sunduese ne Jugosllavi, me u-perzie, ku do qe te jete e mundun, ne çeshtjet e mbrendshme te Jugosllavis, me i mbledhe te gjitha informatat e nevojshme per zotnit e tyne te jashtem.

Nga mezi i kriminelave te perbetuem te luftes, trathtarve profesionista, spijujve dhe t'elementave thjeshtesisht te mashtruem nga radhet e t'ashtuquejtunve persona t'instaluem — te cilet sot e perbajne emigracjonin Jugosllav ne prendim — rekrutojne korjera ilegale per lidhje spijunazhi me reakcjonin ne Jugosllavi, grupe te vogla diverzante, te cilat duhet t'a pengojne punen e njerzve punuesa te Jugosllavis ne ndertimin paqsuer t'atdheut te lire.

Por edhe keto plane t'anmiqve te jashtem e te mbrendshem te Jugosllavis se re nuk kane subses nga ana e organizatorve e zbatuesave te tyne. Pa perkrahjen e popullit, kriminelat gremisen, ma se shumti nuk munden me e krye asnji nga detyret e paraqituna. Ata i zbulon syçellija e turmave t'ona punuese. Ata zbulohen nga ana e organeve te sigurimit, bash per arsye se keto organe mbeshtelen ne turmat, dhe se jane zhvillue e ba rojtese t'afta te pushtetit t'one populluer, tue mesue ne eksperijencat e punes ilegale revolucjonare ne Jugosllavin e vjeter, tue mesue n'eksperijencat e pasuna te luftes se pushtetit sovjetik kundra kontrarevolucjonit.

Sikurse edhe perpara, ashtu edhe ne kete kompani del ne shesh pjesa ma reakcionare e klerit, sidomos e atij katolik. Disfatat e shumta qe ata tashma i kane plotsue, shkaktuen edhe ndryshimin e taktikes se tyne. Peshen e punes e hjedhin n'akcjonet e ndryshme fetare, te cilat duhet t'i dizenteresojne turmat popullore nga problemat e tashme te ndertimit t'one socialist dhe t'i demobilizojne ato. Per kete qellim ata i perdorin te gjitha mjetet e mundshme, te marruna nga arsenali i mesjetes s'erret; kurdisen »mrekullina«, organizohen pelegrinazhe dhe perkujtime te trathtarve dhe anmiqve te vrame, ndjanjet fetare shfrytzohen per nxitjen e urrejtjes nacionale dhe te shovinizmit, nxitet rezistenca kundra masave te ndryshme te qeveris etj. Perfaqsuesit e kishes dhe te klerit marrin gjithashtu pjese aktive n'organizimin e diverzjoneve dhe te spiunazhit ne dobi te fuqive te jashtme imperijaliste.

Aduti kryesor ne te cilin reakcioni ne Jugosllavi sot i mbeshtete te gjitha shpresat e veta asht lufta ne mes te kampit imperialist dhe B. R. S. S. e vendeve te demokracis popullore. Me lufte, ai perpiqet me i friksue turmat dhe, me lufte i ngushllon antaret e vet, te cilet nuk jane te vendosun.

Prandaj ai e perkrahe gjithanshem dhe e transmeton propaganden e nxitjes se luftes t'imperjalistave te prendimit kundra BRSS dhe vendeve te demokracis popullore.

Por pjeses dermuese te turmave punuese te Vendit t'one u asht sot e kjarte se akcjoni i komplotistave anti - jugosllav, mbrenda dhe perjashta, asht i drejtuem kundra interesave te tyne ma direkte jetesore, kundra mireqenjes se tyne, qe po ndertohet ne baze te realizimit te sukseseshem te Planit pesvjeçar. Turmat punuese jane bin de dhe po binden gjithnji ma teper n' eksperiencat e veta se Partija Komuniste e Jugosllavis nuk i ka rrejte, nuk iu ka premtue çka nuk mundet te bahet, ase bile nuk mundet me u-ba me njihere, se iu ka parashtrue gjithmone vetem qellime reale dhe te mbrrijshme. Njerzit punuese te ndergjegjeshem te Vendit t'one e dijne se politika e PKJ-es e ka per parim theorin shkencore te marksizem-lenjinizmit, e cila ne procesin e ndertimit vigan socjalist ne BRSS-n ka tregue kjartazi prioritetet e veta mbi shkencen bankrotike shoqnore te botes kapitaliste. Ne baze t'eksperiencave personale, e veçanarisht ne baze te eksperiencave te luftes çlirimtare dhe periudhes se rindertimit te mbasluftes, shtresat popullore jane binde se rruga e ndertimit ekonomik, te cilen e tregon PKJ, asht e drejte, shpetimtare si per klasen puntore dhe per shtresat punuese te qytetit ashtu dhe per njerzit punues te katundit. E gjithe Jugosllavija asht transformue ne nji vend te madh ndertimi, ku po ngrihen fabrika te reja, vija te reja hekurudhore centrale te reja elektrike, blloqe te reja banimi per popullin punues. Po ndertohet jeta e re, jeta ku nuk do te kete papunesi dhe krize, pa te çfrytzuem dhe paçfrytzuesa, pa shkelsa dhe pa marrje te drejtash neper kambet, jete socjalizmi. Skeptiket, njerzit e pavendosun dhe anmiqet mund te profetizojne çdo dite per mos-suksesin e te gjithe ketyne perpjekjeve, por realiteti per çdo dite i hjedhe poshte dyshimet, mashtrimet dhe planet e tyne te damshme.

Me gjithe fitoret e mdhaja qe i kemi korre, nuk duhet te harrojme kurre se , anmiku nuk asht likuidue ende as aferisisht. Elemenatat kapitaliste, ke na, tash per tash jane ende te forte. Ata mbeshteten ne ndihmen morale dhe materijale t'imperajlizmit te huej dhe reakcjonit. Prandaj, duhet me pase gjithmo ne parasyshe se-me gjithe suksesest t'ona po u germohen themelet, ne te cilat po rriten dhe po restraurohen elementat kapitalist-prap se prap procesi i luftes per rrugen e zhvillimit socjalist po e shoqnon pashmongshmenisht ashpersimin e rezistences se klasave qe po zbresin nga tribuna historike. Kjo rezistence po reflektohet gjithashtu ne forma te ndryshme dhe elementa te ndryshem mbrenda Frontit Populluer e bile edhe mbrenda Partis.

Keta kryesisht jane ata njerez, te cilet, ase me tuqin e zakoneve dhe traditave te pozites se maparshme shoqnore, ase çfardo lidhje qofte me shtresat çfrytzuese (per shembull, disa shtresa t' inteligjences), ase jane frigesue nga veshtiresinat qe duhet me iu perballue. Ke keta elementa, ashpersimi i luftes se klases ne bazen e ndertimit socjalist, l'inde lekundjen, qendrimin hypokrit, tendencen per desertim per ne kampin e anmikut.

Kjo don me thane se ne periudhen e luftes per ndertimin e socjalizmit asht e nevojshme me i zhvillue-jo vetem ke komunistat, por edhe ke turmat punuese ne pergjithesi,-vigjillancen dhe deshiren e forte per perballimin e te gjitha veshtiresinave.

Lufta e PKJ-es per pushtetin populluer, per forcimin e tij dhe ndertimin e matutjeshem

Shoku Kardelj ka fole mandej mbi karakterin dhe zhvillimin e revolucjonit t'one populluer dhe ne mes tjerash ka thane:

„Roli i pamohueshem udheheqes i klases puntore dhe i Partis Komuniste i jep pushtetit populluer dhe Vendit t'one, siç thote dhe projekt programi i Partis s'one, ato karakteristika themelore te diktatures se proletarjatit, te cilat e sigurojne zhvillimin e socjalizmit ne Vendit t'one. Ato karakteristika — simbas Lenjinit dhe Staljinit — ne rend te pare, jane keto:

1) aftesija me e thye rezistencen e çfrytezuesit;

2) aftesija me e organizue ndertimin e socjalizmit;

3) fakti se ne gjiun e tij shprehet dhe perforcohet aleanca e klases puntore me te gjithe njerzit tjere punuesa — nen udheheqjen e Partis Komuniste.

Karakteristikat e tilla kryesore i ka edhe pushteti populluer ne Vendin t'one. Demokracija e jone popullore se si ajo asht ndertue ne rrethanat t'ona, ne te vertete asht nji nga format proletare, d. m. th. te demokracis socjaliste. Legjitimitetet e revolucjonit socjalist jane reflektue edhe ne Vendin t'one ne format qe iu jane pergjegje kushteve te veçanta, ne te cilat asht zhvillue dhe zhvillohet ai revolucjon ke na. Tue e percaktue taktiken e Partis s'one ne kushtet e veçanta te revolucjonit t'one, shoku Tito dhe Komiteti i jone Qendruer i jane permbajte fjales se Lenjinit drejtue komunistave te Republikave Socjaliste te Kaukazis, ne vjetin 1921:

«Mos me e kooptue taktiken t'one, por me mendue pamvaresisht mbi shkaqet e specificitetit te saje, mbi kushtet dhe rezultatet e saje, mos me e aplikue germen ne vetvehte, por frymen, kuptimin, mesimin, eksperiencat e vjetve 1917—1921». (Lenjin: Dela XXVI, f. 192).

Ne nji vend tjeter Lenjini thote:

„Kalimi prej kapitalizmit drejt komunizmit natyrisht nuk mundet me u-ba pa dhane nji shumice kolosale dhe varietet formash politike (thekesue E. K.), por me kete rast substanca, doemos, do te jete nji: diktatura e proletarjatit"(Lenjin:Vepra,XXXI, f. 393).

Tue e karakterizue diktaturen e proletarjatit, Lenjini thote:

«Diktatura e proletarjatit asht nji forme e veçante e aleances se klases ne mes te proletarjatit, avanguardes se njerzve punues dhe te shtresave te shumta jo proletare te njerzve punues (borgjezija e imte, pronaret e vegjel, katundarija, inteligjenca etj.) ase shumices se tyne, aleances kundra kapitalit, aleances me qellim te rrezimit te plote te kapitalit, te shuemjes se plote te rezistences se borgjezis, dhe t'orvajtjes nga ana e tij per restaurim, aleances me qellim te ndertimit dhe te perforcimit definitiv te socjalizmit". (Vepra, XXIV, f. 311).

Mirepo, edhe format ne te cilat shprehej diktatura e proletarjatit, ase substanca e saje e klases, ase ajo „forma e veçante e aleances se klases" mbi te cilen flet Lenjini ne citatin e permendun pak ma pare-nuk mund te jene dhe nuk jane te njajta ne te gjitha vendet dhe kushtet. Tue e vun ne dukje, ma pare, shembullin e varjetetit te zhvillimit te kapitalizmit, n'artikullin „Mbi karikaturen e marksizmit" Lenjini thote:

„I njajti varjetet do te çfaqet edhe ne rrugen qe do t'a kaloje njerzimi nga imperjalizmi i sotshem drejte revolucjonit socjalist te dites se neserme. Te gjitha kombsinat do te mbrijne ne socjalizem, kjo asht e paevitueshme, por nuk do te vijne te gjitha ne nji menyre krejte te njajte; çdo kombesi do te fusin diçka te veten ne ket apo n'ate forme demokracije, ne kete ase ate varjante te diktatures se proletarjatit, ne kete ase n'ate rrithem te transformimeve socjaliste t'aneve te ndryshme te jetes shoqnore. Kurgja nuk asht teorikisht ma e vajtueshme dhe praktikisht ma qesharake se sa me ia vizatue ardhmenin vetvehtes n'emen te materjalizmit historik me nji tetehjekun te pendes mbi leter: kjo do t'ishte mji vetpergdhelje mashtruese e kurrgja tjeter". . . (Vepra, XIX, f. 230).

Kushtet specifike ne te cilat asht zhvillue dhe zhvillohet revolucjoni i jone socjalist — lufta kundra okupatorit per çlirimin kombtar — i kane dhane bashkimit klases se proletarjatit me njerzit e tjere punuesa nji gjancsi kolosale masovike dhe nji force te veçante organizative, e cila shprehet ne Frontin populluer. E ky fakt lehteson ndertimin e socjalizmit ne Vendin t'one, e shpejteson rrithmin e tij, i izolon ma forte elementat kapitalista nga shtresat popullore, i çveshe nga perkrahja ma e gjate dhe ma masovike te çfardo shtrese te popullit punues. Ngurrimet e disa shtresave punuesa ne lidhje me disa çashtje konkrete te luftes kundra elementave kapitalista, jane, padyshim, perkohesisht te paevitueshme, veçanerisht ne katund e posaçerisht te katundaret e mesem, por ato ngurrime nuk e ndryshojne linjen e pergjithshme te zhvillimit as te formes themelore te bashkimit te popullit puntor.

Une e permenda pak ma pare rolin e pamohueshem udheheqes te klases puntore dhe te Partis Komuniste ne pushtetin populluer si faktorin kryesuer, i cili siguron zhvillimin socjalist ne Vendin t'one. Po e nenvizoj fjalen e pamohueshme per shkak se Partija e jone, tue kuptue se bash aty qendron kalika kryesore e zhvillimit socjalist ne Vendin t'one, ka luftue gjithmone qe ky rol udheheqes te mos jete i siguruem vetem politikisht me aktivitetin e klases puntore, me lidhjen e saje me njerzit e tjere punuesa, me besimin e shtresave punuese ndaj Partis Komuniste, por edhe ,materjalisht, d. m. th. ne menyre qe te mos mund t'a shkatrroje e minoje kurrfare rezistence e elementave çfrytezuesa. Nuk askt gja e rastit se elementa- reakcjonare e kane drejtue tehin e tyne, ne rend te pare, bash kundra kesaj linje. Na jemi per Frontin populler, jemi per pushtetin populluer, kane fole mbas çlirimit, por — pa Partin Komuniste ase te pakten pa rolin e saje udheheqes. Partija e jone i ka largue te gjitha keto sulme t'anmikut, ne rend te pare, ne saje te lidhjes se saje me shtresat punuese dhe ne saje te faktit se klasa puntore se bashku me turmat ne tjera punuese, i ka marre furishem ne duert e veta pozitat me randesi te pushtetit shtetnuer. Substanca e demokracis borgjeze, bile edhe ne formen e saje ma perparimtare, bile edhe atehere kur borgjezija e ka perkrahe perkohesisht aleancen me klasat tjera ase grupet e klaseve, ka qene gjithmone ne hegemonin e saje te pamohueshme n'ate pushtet,d.m.th. ajo demokraci ka qene forma e diktatures se klases se borgjeziz. Demokracija e jone popullore gjithashtu asht regjim klase, por nji regjim i ketille klase, qe i reflekton interesat e shumices dermuese te popullit t'one, d. m.th. te turmave punuese te qytetit e te katundit. Roli i pamohueshem udheheqes i klases puntore dhe i Partis Komuniste ne te, e kthen pushtetin populluer ne nji mjet te zhvillimit socjalist ne Vendin t'one. Ne ket drejtim na jemi, pra, ne vijen e drejte kur themi se demokracija e jone popullore asht forma e demokracis socjaliste dhe se ajo do te bahet gjithnji ma e thelle dhe ma e gjane, krahas me fitoret e socjalizmit.

Due me i vue ne dukje disa faktore, te cilet kane ndikue, ne rend te pare, ne zhvillimin specifik te revolucjonit t'one, te pushtetit t'one populluer e te ndertimit socjalist dhe te cilet e kane ba te mundeshem krijimin e bazes se gjane dhe te forte masovike, ne te cilen mbeshtetet pushteti populluer ne Vendin t'one.

(Vazhdon ne numrin 133)

Botim i Keshillit Krahinuer te Frontit populluer—Shtypshkroja Krahinore e Frontit Populluer Pajtimet ne [illegible] i pranon: Administrata dhe ekspedicioni.